

Zmiany klimatu a opinia publiczna

Utworzono: środa, 24, lipiec 2019 10:09 Ilona Hałucha

Zmiany klimatu stały się w ostatnim czasie jedną z szerzej dyskutowanych przez obywateli Unii Europejskiej kwestii. Badania prowadzone w skali globalnej wskazują, iż społeczeństwa są słabo poinformowane o problemie globalnych zmian klimatu i często utożsamiają go z innymi problemami, takimi jak zanieczyszczenie powietrza czy dziura ozonowa.

Częściowo owo niezrozumienie można tłumaczyć faktem, iż nauka o zmianach klimatycznych jest abstrakcyjna i dotyczy wielu odrębnych obszarów. Powstaje deficyt wiedzy powodujący brak świadomości istnienia problemu bądź przynajmniej głównych mechanizmów i konsekwencji jego występowania.

Spółeczeństwa europejskie wydają się jednak nie powielać tego mechanizmu. Stan świadomości w kwestii zmian klimatu w UE należy do jednego z najwyższych na świecie. Obywatele państw europejskich uznają zmiany klimatu za trzecie, po ubóstwie oraz międzynarodowym terroryzmie, zagrożenie dla stabilności międzynarodowej.

Według badań Eurobarometru przeprowadzonych w okresie październik – listopad 2018 r. znaczna większość obywateli UE (93%) twierdzi, że zmiany klimatyczne wynikają całkowicie (42%) lub częściowo (51%) z działalności człowieka. Tylko 4% respondentów uważa, że zmiany klimatu wcale nie są spowodowane działalnością człowieka, podczas gdy 1% mówi wprost, że nie wierzy w nie.

W każdym państwie członkowskim znaczna większość respondentów twierdzi, że zmiany klimatu są przynajmniej częściowo spowodowane przez działalność człowieka, przy czym współczynnik ten jest najwyższy w Szwecji (99%), a najniższy w Rumunii (84%). Polska w tym zestawieniu wypada o jeden punkt procentowy niżej niż średnia dla 28 członków UE wynosząca 93%. Natomiast jedynie w pięciu państwach członkowskich ponad połowa respondentów twierdzi, że zmiany klimatu wynikają wyłącznie z działalności człowieka: Malta (58%), Cypr (57%), Francja (54%), Słowenia (53%) i Grecja (50%). Procent ten spada najniżej w przypadku

Zmiany klimatu a opinia publiczna

Utworzono: środa, 24, lipiec 2019 10:09 Ilona Hałucha

Estonii (25%), na Litwie (26%) i w Polsce (27%). Natomiast w Portugalii, Estonii i na Łotwie blisko 10% respondentów twierdzi, że zmiany klimatu nie wynikają z działalności człowieka.

Europejczycy jednoznacznie wyrażają również poparcie dla wdrożenia większej liczby środków na rzecz środowiska. W szczególności istnieje silna aproba dla promowania i zachęcania do recyklingu (93%), efektywności energetycznej (92%) oraz rozwoju czystej i nowoczesnej gospodarki (odpowiednio 92%). W dwóch pierwszych obszarach respondenci szwedzcy są najbardziej zdecydowani (98% poparcia), natomiast w ostatniej największe zaangażowanie wykazują Niemcy.

Może niepokoić, iż Polacy wobec działań ekologicznych plasują się zdecydowanie poniżej średniej EU-28 i aż 7% nie popiera wprowadzenia „czystej” gospodarki. Okazuje się również, iż jesteśmy bardziej sceptyczni wobec publicznego wsparcia finansowego dla przejścia do czystej energii, kosztem zmniejszenia dotacji do paliw kopalnych. Najwyraźniej Polacy w mniejszym stopniu potrafią również dostrzec korzyści gospodarcze, jakie UE i jej państwa członkowskie mogą uzyskać dzięki walce ze zmianami klimatu. Ponad ośmiu na dziesięciu europejskich respondentów (85%) zgadza się, że walka ze zmianami klimatu i wykorzystywanie energii skuteczniej może przyczynić się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, natomiast w Polsce współczynnik ten wynosi 79%. Podobny odsetek Europejczyków (83%) zgadza się, że promowanie wiedzy fachowej na temat czystych technologii w krajach spoza UE może przynieść korzyści gospodarcze (Polska 82%). Niższy odsetek - choć nadal około dwóch trzecich obywateli UE - zgadza się, że zmniejszenie importu paliw kopalnych spoza UE może przynieść korzyści gospodarcze UE (69%), a także zwiększyć bezpieczeństwo dostaw energii do UE (67%) - w Polsce odpowiednio 67% i 66%.

Interesująco przedstawiają się również dane dotyczące podziałów socjo-demograficznych w kwestii zmian klimatu. Przetaczające się przez wiele miast europejskich, w tym również polskich jak Warszawa, Kraków, czy Łódź, strajki klimatyczne młodzieży, pokazały europejskim elitom rządzącym nowy obraz młodego pokolenia, które nie zamierza przyjmować biernego stanowiska. Udowadniają to również badania Eurobarometru wskazujące, iż osoby w wieku 15-24 lata w największym stopniu wierzą, że klimat zmieniający jest całkowicie przez człowieka (46%), natomiast w grupie 55+ procent ten spada do 39. Podobna zależność występuje również w przypadku osób z wyższym wykształceniem oraz korzystających regularnie z Internetu. Ponadto respondenci, którzy określają swoje poglądy polityczne jako lewicowe, częściej mówią, że zmiana klimatu jest w całości spowodowana działalnością człowieka (48%) niż przedstawiciele centrum (41%) lub prawicy (37%).

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że wrażliwość na problemy zmian klimatu w Unii Europejskiej jest wysoka. Większość obywateli UE dostrzega antropogeniczny charakter zmian klimatu, a także widzi potencjalne korzyści wynikające z przechodzenia do gospodarki niskoemisyjnej. Przy czym osoby młode i wykształcone wykazują w tych kwestiach wyższą świadomość.

Zmiany klimatu a opinia publiczna

Utworzono: środa, 24, lipiec 2019 10:09 Ilona Hałucha

Dr Katarzyna Dośpiał-Borysiak

Źródło: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Centrum Prasowe PAP